

รายงานสถานการณ์ภัยพิบัติด้านการเกษตร
วันที่ 21 มกราคม 2568 (เวลา 15.00 น.)

1. สภาพอากาศ

1.1 พยากรณ์อากาศประจำวัน 12.00 น.

บริเวณความกดอากาศสูงหรือมวลอากาศเย็นยังคงปกคลุมประเทศไทยตอนบนและทะเลจีนใต้ ลักษณะเช่นนี้ทำให้บริเวณดังกล่าวมีหมอกในตอนเช้า และอุณหภูมิจะสูงขึ้นเล็กน้อย โดยภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคกลางมีอากาศเย็นถึงหนาว ส่วนภาคตะวันออก และภาคใต้ตอนบน รวมทั้งกรุงเทพมหานครและปริมณฑลมีอากาศเย็นในตอนเช้า สำหรับบริเวณยอดดอยและยอดภูมีอากาศหนาวถึงหนาวจัด และมีน้ำค้างแข็งบางแห่งบริเวณยอดดอย ขอให้ประชาชนบริเวณประเทศไทยดูแลรักษาสุขภาพเนื่องจากสภาพอากาศที่ยังคงหนาวเย็น และระวังอันตรายจากอัคคีภัยที่อาจเกิดขึ้นเนื่องจากอากาศแห้ง รวมทั้งเพิ่มความระมัดระวังในการสัญจรผ่านบริเวณที่มีหมอกไว้ด้วย

สำหรับมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือยังคงพัดปกคลุมอ่าวไทย ภาคใต้ และทะเลอันดามัน ทำให้บริเวณอ่าวไทยตอนล่างมีคลื่นสูง 1-2 เมตร ขอให้ชาวเรือในบริเวณดังกล่าวเดินเรือด้วยความระมัดระวังไว้ด้วย

สภาวะอากาศที่มีผลต่อการสะสมฝุ่นละอองในระยะนี้ : การระบายของอากาศอยู่ในเกณฑ์ “ไม่ดี-อ่อน” และลมที่พัดปกคลุมบริเวณประเทศไทยตอนบนมีกำลังอ่อนลง คาดว่าความเข้มข้นของฝุ่นละอองมีแนวโน้มทรงตัวสลับเพิ่มขึ้นเล็กน้อย

1.2 ปริมาณน้ำฝน เวลา 07.00 น. วันที่ 20 ม.ค. 68 ถึง เวลา 07.00 น. วันที่ 21 ม.ค. 68

ที่	อำเภอ	จังหวัด	ปริมาณฝน (มม.)	ความรุนแรง
ไม่มีฝนตกในพื้นที่				

ฝนตกหนักมาก (>90 มม.) ฝนตกหนัก (35.1-90 มม.) ฝนตกปานกลาง (10.1-35.0 มม.) ฝนตกเล็กน้อย (0.1-10.0 มม.) ไม่มีฝน (0 มม.)
ข้อมูลจาก กรมอุตุนิยมวิทยา

2. สถานการณ์น้ำ (ข้อมูล ณ วันที่ 21 ม.ค. 68)

2.1 สภาพน้ำในอ่างเก็บน้ำ

สภาพน้ำในอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่และขนาดกลาง ปริมาณน้ำในอ่างฯ 57,813 ล้าน ลบ.ม. คิดเป็นร้อยละ 76 (ปริมาณน้ำใช้การได้ 33,872 ล้าน ลบ.ม. คิดเป็นร้อยละ 65) ปริมาณน้ำในอ่างฯ เทียบกับปี 2567 (56,265 ล้าน ลบ.ม. คิดเป็นร้อยละ 74) มากกว่าปี 2567 จำนวน 1,548 ล้าน ลบ.ม. ปริมาณน้ำไหลลงอ่าง 39.02 ล้าน ลบ.ม. ปริมาณน้ำระบาย 153.46 ล้าน ลบ.ม. สามารถรับน้ำได้อีก 18,539 ล้าน ลบ.ม.

สภาพน้ำในอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ ปริมาณน้ำในอ่างฯ 54,024 ล้าน ลบ.ม. คิดเป็นร้อยละ 76 (ปริมาณน้ำใช้การได้ 30,485 ล้าน ลบ.ม. คิดเป็นร้อยละ 64) ปริมาณน้ำในอ่างฯ เทียบกับปี 2567 (52,325 ล้าน ลบ.ม. คิดเป็นร้อยละ 74) มากกว่า ปี 2567 จำนวน 1,699 ล้าน ลบ.ม. ปริมาณน้ำไหลลงอ่างฯ จำนวน 30.46 ล้าน ลบ.ม. ปริมาณน้ำระบาย 132.94 ล้าน ลบ.ม. สามารถรับน้ำได้อีก 16,917 ล้าน ลบ.ม.

ภาค	ขนาดใหญ่						ขนาดกลาง						รวม						รับได้อีก
	จำนวน (แห่ง)	ความจุ ที่ รนภ.	ปริมาณน้ำ				จำนวน (แห่ง)	ความจุ ที่ รนภ.	ปริมาณน้ำ				จำนวน (แห่ง)	ความจุ ที่ รนภ.	ปริมาณน้ำ				
			ในอ่างฯ	% รนภ.	ใช้การ	% ใช้การ			ในอ่างฯ	% รนภ.	ใช้การ	% ใช้การ			ในอ่างฯ	% รนภ.	ใช้การ	% ใช้การ	
เหนือ	8	24,825	19,130	77	12,385	69	80	1,083	900	83	809	82	88	25,908	20,030	77	13,195	69	5,892
ตอน.	12	8,368	5,543	66	3,891	58	226	2,061	1,380	67	1,215	64	238	10,429	6,923	66	5,106	59	3,506
กลาง	3	1,419	937	66	877	65	27	419	264	63	239	61	30	1,838	1,201	65	1,116	64	636
ตะวันออก	2	26,605	21,460	81	8,183	61	8	164	86	53	75	49	10	26,769	21,546	80	8,258	61	5,223
ใต้	4	8,194	5,998	73	4,288	66	42	680	531	78	477	76	46	8,874	6,529	74	4,764	67	2,345
รวม	35	70,926	54,024	76	30,485	64	435	5,411	3,789	70	3,387	68	470	76,338	57,813	76	33,872	65	18,539

อ่างเก็บน้ำภูมิพล สิริกิติ์ แคว้น้อยฯ และป่าสักชลสิทธิ์ รวม 4 อ่างฯ มีปริมาณน้ำในอ่างฯ 19,000 ล้าน ลบ.ม. คิดเป็นร้อยละ 76 (ปริมาณน้ำใช้การได้ 12,304 ล้าน ลบ.ม. คิดเป็นร้อยละ 68) ปริมาณน้ำไหลลงอ่างฯ 10.17 ล้าน ลบ.ม. ปริมาณน้ำระบาย 66.35 ล้าน ลบ.ม. สามารถรับน้ำได้อีก 5,871 ล้าน ลบ.ม.

อ่างเก็บน้ำ	ปริมาณน้ำในอ่างฯ		ปริมาณน้ำใช้การได้		ปริมาณน้ำไหลลงอ่างฯ		ปริมาณน้ำระบาย		ปริมาณน้ำ รับได้อีก
	ปริมาณน้ำ	% ความจุอ่างฯ	ปริมาณน้ำ	% น้ำใช้การ	วันนี้	เมื่อวาน	วันนี้	เมื่อวาน	
ภูมิพล	9,712	72	5,912	61	3.13	3.13	31.00	31.00	3,750
สิริกิติ์	7,883	83	5,033	76	5.20	2.89	28.00	28.09	1,627
ภูมิพล+สิริกิติ์	17,594	77	10,944	67	8.33	6.02	59.00	59.09	5,378
แคว้น้อยฯ	731	78	688	77	0.73	0.33	2.59	2.59	208
ป่าสักชลสิทธิ์	675	70	672	70	1.12	0.26	4.76	4.76	285
รวมทั้งหมด	19,000	76	12,304	68	10.17	6.61	66.35	66.44	5,871

อ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ที่อยู่ในเกณฑ์ มากกว่าร้อยละ 80 ขึ้นไปของความจุอ่างฯ จำนวน 7 อ่างฯ ได้แก่ อ่างฯ สิริกิติ์ (83%) อ่างฯ แม่จัดสมบุรณ์ชล (105%) อ่างฯ อ่างฯ กว๊ม (89%) อ่างฯ กว๊คพหมา (95%) อ่างฯ ศรีนครินทร์ (81%) อ่างฯ หนองปลาไหล (90%) และอ่างฯ บางยาง (87%)

อ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ที่อยู่ในเกณฑ์ น้อยกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 30 ของความจุอ่างฯ จำนวน 1 อ่างฯ คือ อ่างฯ ลำตะคอง (27%)

2.2 สภาพน้ำท่า

แม่น้ำวัง แม่น้ำยม แม่น้ำมูล แม่น้ำบางปะกง แม่น้ำท่าตะเภา แม่น้ำตาปี ปริมาณน้ำอยู่ในเกณฑ์น้อย

แม่น้ำปิง แม่น้ำน่าน แม่น้ำโก-ลก ปริมาณน้ำอยู่ในเกณฑ์ปกติ

แม่น้ำเจ้าพระยา สถานี C.2 ปริมาณน้ำไหลผ่าน 483 ลบ.ม./วินาที (เมื่อวาน 478 ลบ.ม./วินาที) ระดับน้ำ +18.09 ม.รทก. ต่ำกว่าตลิ่ง 7.61 ม.

เขื่อนเจ้าพระยา สถานี C.13 ปริมาณน้ำไหลผ่าน 90 ลบ.ม./วินาที (เมื่อวาน 90 ลบ.ม./วินาที) ระดับน้ำเหนือเขื่อน +15.59 ม.รทก. (เมื่อวาน +15.61 ม.รทก.) ระดับน้ำท้ายเขื่อน +5.61 ม.รทก. (เมื่อวาน +5.61 ม.รทก.)

รับน้ำเข้าระบบส่งน้ำทุ่งฝั่งตะวันออก รวม 143 ลบ.ม./วินาที (เมื่อวาน 143 ลบ.ม./วินาที) โดยผ่านคลองชัยนาทป่าสัก (ปตร.มโนรมย์) 115 ลบ.ม./วินาที คลองชัยนาท-อยุธยา (ปตร.มหาราช) 21 ลบ.ม./วินาที และคลองเล็กอื่น ๆ 7 ลบ.ม./วินาที

แม่น้ำป่าสัก เขื่อนพระรามหก 10 ลบ.ม./วินาที (เมื่อวาน 10 ลบ.ม./วินาที) รับน้ำเข้าคลองระพีพัฒน์ 64 ลบ.ม./วินาที (เมื่อวาน 60 ลบ.ม./วินาที) ผ่านคลองระพีพัฒน์แยกตก (ปตร.พระศรีศิลป์) 8 ลบ.ม./วินาที และผ่านคลองระพีพัฒน์แยกใต้ (ปตร.พระศรีเสาวภาค) 34 ลบ.ม./วินาที

รับน้ำเข้าระบบส่งน้ำทุ่งฝั่งตะวันตก รวม 205 ลบ.ม./วินาที (เมื่อวาน 203 ลบ.ม./วินาที) โดยผ่านคลองมะขามเฒ่าอุโมง (ปตร.มะขามเฒ่า-อุโมง) 16 ลบ.ม./วินาที คลองมะขามเฒ่ากระเสี้ยว (ปตร.มะขามเฒ่า-กระเสี้ยว) 8 ลบ.ม./วินาที แม่น้ำสุพรรณ (ปตร.พลเทพ) 65 ลบ.ม./วินาที แม่น้ำน้อย (ปตร.บรมธาตุ) 80 ลบ.ม./วินาที และคลองเล็กอื่น ๆ 36 ลบ.ม./วินาที

อ.บางไทร สถานี C.29A ปริมาณน้ำไหลผ่านเฉลี่ย 124 ลบ.ม./วินาที (เมื่อวาน 211 ลบ.ม./วินาที)

2.3 คุณภาพน้ำ

กรมชลประทาน ติดตามตรวจสอบและเฝ้าระวังคุณภาพน้ำ (ค่าความเค็ม) ในแม่น้ำเจ้าพระยา

แม่น้ำ	จุดเฝ้าระวัง	ค่าความเค็ม (กรัม/ลิตร)							เกณฑ์	หมายเหตุ
		15 ม.ย. 68	16 ม.ย. 68	17 ม.ย. 68	18 ม.ย. 68	19 ม.ย. 68	20 ม.ย. 68	21 ม.ย. 68		
เจ้าพระยา	ปากคลองสำแล จ.ปทุมธานี	0.16	0.16	0.16	0.16	0.16	0.16	0.16	ปกติ	- เกณฑ์เฝ้าระวัง 0.25 กรัม/ลิตร - เกณฑ์มาตรฐานในการผลิตน้ำประปา 0.50 กรัม/ลิตร
เจ้าพระยา	ทำนบกมชบุรี จ.นนทบุรี	0.19	0.19	0.20	0.20	0.20	0.19	0.20	ปกติ	- เกณฑ์เฝ้าระวังเพื่อการเกษตร 2.00 กรัม/ลิตร
เจ้าพระยา	ทำนบกมชชลประทานสามเสน กทม.	0.20	0.20	0.21	0.22	0.21	0.20	0.21	ปกติ	

2.4 สถานการณ์น้ำโขง

สถานี	ระดับตลิ่ง	ระดับน้ำ 21 ธ.ค. 68	+ สูงกว่าตลิ่ง - ต่ำกว่าตลิ่ง
อ.เชียงแสน จ.เชียงราย	12.80	2.14	-10.66
อ.เชียงคาน จ.เลย	16.00	4.43	-11.57
อ.เมือง จ.หนองคาย	12.20	1.44	-10.76
อ.เมือง จ.นครพนม	12.00	1.64	-10.36
อ.เมือง จ.มุกดาหาร	12.50	1.98	-10.52
อ.โขงเจียม จ.อุบลราชธานี	14.50	2.39	-12.11

หมายเหตุ ข้อมูลจาก www.drw.go.th

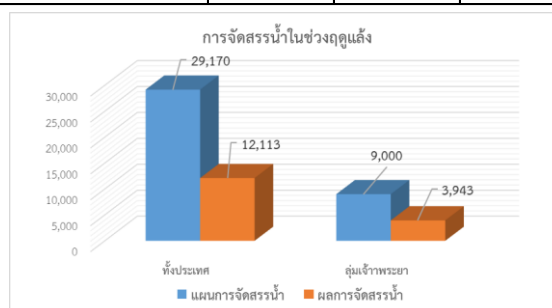
3. การจัดการน้ำฤดูแล้ง ปี 2567/68

แผนการจัดการน้ำ โครงการชลประทานขนาดใหญ่และขนาดกลางทั่วประเทศในช่วงฤดูแล้ง ปี 2567/68 (วันที่ 1 พ.ย.67 ถึง 30 เม.ย.68) ณ วันที่ 1 พฤศจิกายน 2567 ปริมาณน้ำต้นทุนสามารถใช้งานได้ จำนวน 39,405 ล้าน ลบ.ม. โดยการวางแผนจัดการน้ำทั่วประเทศ จำนวน 29,170 ล้าน ลบ.ม.

ผลการจัดการน้ำ ทั่วประเทศ ตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2567 – ปัจจุบัน ใช้น้ำไปแล้ว 12,113 ล้าน ลบ.ม. คิดเป็นร้อยละ 42 ของแผนจัดการน้ำ ส่วนในเขตลุ่มน้ำเจ้าพระยา (เขื่อนภูมิพล สิริกิติ์ แควน้อยฯ ป่าสักฯ) วันนี้ใช้น้ำไป 3,943 ล้าน ลบ.ม. ตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2567 ถึงปัจจุบัน ใช้น้ำไปแล้ว 3,943 ล้าน ลบ.ม. คิดเป็นร้อยละ 44 ของแผนจัดการน้ำ

หน่วย : ล้าน ลบ.ม.

พื้นที่	แผนการจัดการน้ำในช่วงฤดูแล้ง ปี 2567/68 (1 พ.ย.67 - 30 เม.ย.68)					ผลการจัดการน้ำ	
	อุปโภค-บริโภค	รักษาระบบนิเวศและอื่นๆ	การเกษตร	อุตสาหกรรม	รวม	ปริมาณน้ำ	% แผนจัดการน้ำ
ทั่วประเทศ	3,050	8,765	16,555	800	29,170	12,113	42
ลุ่มน้ำเจ้าพระยา	1,150	1,305	6,410	135	9,000	3,943	44

4. การเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง ปี 2567/68

แผนการเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง ปี 2567/68

ทั่วประเทศ จำนวน 15.38 ล้านไร่ แบ่งเป็น ข้าว 12.73 ล้านไร่ พืชไร่-พืชผัก 2.65 ล้านไร่
ลุ่มน้ำเจ้าพระยา จำนวน 8.81 ล้านไร่ แบ่งเป็น ข้าว 8.05 ล้านไร่ พืชไร่-พืชผัก 0.76 ล้านไร่

ผลการเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง ปี 2567/68 (ข้อมูล ณ วันที่ 8 มกราคม 2568)

ทั่วประเทศ จำนวน 10.70 ล้านไร่ แบ่งเป็น ข้าว 9.64 ล้านไร่ พืชไร่-พืชผัก 1.06 ล้านไร่
ลุ่มน้ำเจ้าพระยา จำนวน 7.45 ล้านไร่ แบ่งเป็น ข้าว 7.10 ล้านไร่ พืชไร่-พืชผัก 0.35 ล้านไร่

ขอบเขตพื้นที่	พื้นที่แหล่งน้ำ	แผนการเพาะปลูก ปี 2567/68			สถานการณ์การเพาะปลูก ปี 2567/68			% ผลปลูก ข้าวรอบ 2 เทียบกับแผน
		ข้าวรอบที่ 2	พืชไร่ พืชผัก	รวม	ข้าวรอบที่ 2	พืชไร่ พืชผัก	รวม ทั้งหมด	
ทั่วประเทศ (77 จังหวัด)	ในเขตชลประทาน	10.02	0.62	10.64	7.95	0.41	8.36	79
	นอกเขตชลประทาน	2.71	2.03	4.74	1.69	0.65	2.34	62
	รวม	12.73	2.65	15.38	9.64	1.06	10.70	76
ลุ่มน้ำเจ้าพระยา (22 จังหวัด)	ในเขตชลประทาน	6.47	0.09	6.56	5.97	0.15	6.12	92
	นอกเขตชลประทาน	1.58	0.67	2.25	1.13	0.20	1.33	72
	รวม	8.05	0.76	8.81	7.10	0.35	7.45	88

5. ผลกระทบด้านการเกษตร (ข้อมูล ณ วันที่ 21 ม.ค. 68)

5.1 อุทกภัยภาคใต้ ช่วงภัย 20 พ.ย. 67 - ปัจจุบัน

ด้านพืช ได้รับผลกระทบ 11 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดชุมพร พัทลุง นครศรีธรรมราช นราธิวาส ตรัง ปัตตานี ยะลา ะนอง สงขลา สตูล และจังหวัดสุราษฎร์ธานี เกษตรกร 91,641 ราย พื้นที่ได้รับผลกระทบ 187,557 ไร่ แบ่งเป็น ข้าว 56,804 ไร่ พืชไร่และพืชผัก 14,107 ไร่ ไม้ผลไม้ยืนต้นและอื่น ๆ 116,646 ไร่ **สำรวจพบความเสียหายสิ้นเชิงแล้ว** เกษตรกร 9,036 ราย พื้นที่ 28,832 ไร่ แบ่งเป็น ข้าว 16,297 ไร่ พืชไร่และพืชผัก 3,439 ไร่ ไม้ผล ไม้ยืนต้นและอื่น ๆ 3,097 ไร่ คิดเป็นเงิน 65.47 ล้านบาท **ช่วยเหลือแล้ว** เกษตรกร 540 ราย พื้นที่ 1,747 ไร่ วงเงิน 3021 ล้านบาท

ด้านประมง ได้รับผลกระทบ 8 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดชุมพร นครศรีธรรมราช พัทลุง สงขลา ปัตตานี ยะลา นราธิวาส และจังหวัดสุราษฎร์ธานี เกษตรกร 11,149 ราย พื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำได้รับผลกระทบ 26,320 ไร่ (บ่อปลา 15,601 ไร่ บ่อกุ้ง 10,719 ไร่) กระชัง 76,003 ตม. **สำรวจพบความเสียหายแล้ว** เกษตรกร 9,360 ราย พื้นที่รวม 20,931 ไร่ กระชัง 73,193 ตม. คิดเป็นเงิน 175.04 ล้านบาท **ช่วยเหลือแล้ว** เกษตรกร 554 ราย พื้นที่ 414 ไร่ กระชัง 432 ตม. วงเงิน 2.16 ล้านบาท

ด้านปศุสัตว์ ได้รับผลกระทบ 10 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดชุมพร ตรัง นครศรีธรรมราช นราธิวาส ปัตตานี พัทลุง ยะลา สงขลา สตูล และจังหวัดสุราษฎร์ธานี เกษตรกร 204,668 ราย สัตว์ได้รับผลกระทบ 12,128,023 ตัว แบ่งเป็น โค 390,074 ตัว กระบือ 13,860 ตัว สุกร 311,672 ตัว แพะ/แกะ 203,429 ตัว และสัตว์ปีก 11,208,988 ตัว แปลงหญ้าเลี้ยงสัตว์ 7,496.10 ไร่

5.2 ดินโคลนถล่ม ช่วงภัย 16 ก.ค. - 4 ต.ค. 67

ด้านพืช ได้รับความเสียหาย 12 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงราย เชียงใหม่ น่าน พะเยา แม่ฮ่องสอน ลำพูน ลำปาง กาฬสินธุ์ มหาสารคาม เลย สุรินทร์ และจังหวัดหนองคาย **สำรวจพบความเสียหายสิ้นเชิงแล้ว** เกษตรกร 895 ราย พื้นที่ 1,124 ไร่ แบ่งเป็น ข้าว 963 ไร่ พืชไร่และพืชผัก 116 ไร่ ไม้ผล ไม้ยืนต้นและอื่น ๆ 44 ไร่ คิดเป็นเงิน 7.86 ล้านบาท **ช่วยเหลือแล้ว** เกษตรกร 502 ราย พื้นที่ 525 ไร่ วงเงิน 3.12 ล้านบาท

ด้านประมง และด้านปศุสัตว์ ไม่ได้รับผลกระทบ

5.3 อุทกภัย ช่วงภัย ช่วงภัย 16 ก.ค. - 31 ต.ค. 67

ด้านพืช ได้รับความเสียหาย 53 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดกำแพงเพชร เชียงราย เชียงใหม่ ตาก นครสวรรค์ น่าน พะเยา พิจิตร พิษณุโลก เพชรบูรณ์ แพร่ แม่ฮ่องสอน ลำปาง ลำพูน สุโขทัย อุดรดิตถ์ อุทัยธานี กาฬสินธุ์ ขอนแก่น ชัยภูมิ นครพนม บึงกาฬ บุรีรัมย์ มหาสารคาม มุกดาหาร ยโสธร ร้อยเอ็ด เลย สกลนคร สุรินทร์ หนองคาย หนองบัวลำภู อุดรธานี อุบลราชธานี จันทบุรี ฉะเชิงเทรา ตราด นครปฐม นครนายก ปราจีนบุรี กรุงเทพมหานคร กาญจนบุรี ชัยนาท พระนครศรีอยุธยา สุพรรณบุรี สระบุรี สิงห์บุรี อ่างทอง กระบี่ ตรัง ยะลา สตูล และจังหวัดสุราษฎร์ธานี **สำรวจพบความเสียหายสิ้นเชิงแล้ว** เกษตรกร 156,682 ราย พื้นที่ 1,204,729 ไร่ แบ่งเป็นข้าว 1,061,219 ไร่ พืชไร่และพืชผัก 130,350 ไร่ ไม้ผลไม้ยืนต้นและอื่น ๆ 13,160 ไร่ คิดเป็นเงิน 1,733.45 ล้านบาท **ช่วยเหลือแล้ว** เกษตรกร 50,798 ราย พื้นที่ 303,951 ไร่ วงเงิน 438.58 ล้านบาท

ด้านประมง ได้รับความเสียหาย 46 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดกำแพงเพชร เชียงราย เชียงใหม่ ตาก นครสวรรค์ น่าน พะเยา พิจิตร พิษณุโลก เพชรบูรณ์ แพร่ แม่ฮ่องสอน ลำปาง ลำพูน สุโขทัย อุดรดิตถ์ อุทัยธานี กาฬสินธุ์ ขอนแก่น ชัยภูมิ นครพนม นครราชสีมา บึงกาฬ มหาสารคาม ร้อยเอ็ด เลย สกลนคร สุรินทร์ หนองคาย หนองบัวลำภู อุดรธานี อุบลราชธานี ตราด นครนายก ปราจีนบุรี กาญจนบุรี ชัยนาท พระนครศรีอยุธยา สุพรรณบุรี สิงห์บุรี อ่างทอง ตรัง ภูเก็ต ยะลา สตูล และจังหวัดสุราษฎร์ธานี **สำรวจพบความเสียหายแล้ว** เกษตรกร 10,992 ราย พื้นที่รวม 13,310 ไร่ กระชัง 8,593 ตม. คิดเป็นเงิน 68.72 ล้านบาท **ช่วยเหลือแล้ว** เกษตรกร 5,343 ราย พื้นที่ 5,424 ไร่ กระชัง 6,505 ตม. วงเงิน 28.10 ล้านบาท

ด้านปศุสัตว์ ได้รับความเสียหาย 19 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงราย เชียงใหม่ น่าน พะเยา แพร่ แม่ฮ่องสอน ลำปาง ลำพูน สุโขทัย อุดรดิตถ์ ขอนแก่น ชัยภูมิ นครพนม มหาสารคาม เลย หนองคาย อุบลราชธานี ตราด และจังหวัดพระนครศรีอยุธยา **สำรวจพบความเสียหายแล้ว** เกษตรกร 1,413 ราย สัตว์ตาย/สูญหายรวม 140,491 ตัว แบ่งเป็น โค 197 ตัว กระบือ 34 ตัว สุกร 128 ตัว แพะ/แกะ 52 ตัว และสัตว์ปีก 140,080 ตัว แปลงหญ้า 500 ไร่ วงเงิน 13.66 ล้านบาท **ช่วยเหลือแล้ว** เกษตรกร 1,120 ราย สัตว์ตาย/สูญหาย 96,726 ตัว แปลงหญ้า 170 ไร่ วงเงิน 7.02 ล้านบาท

6. การปฏิบัติการฝนหลวง

กรมฝนหลวงและการบินเกษตร เปิดปฏิบัติการฝนหลวง ประจำปี 2568 ตั้งแต่วันที่ 2 ธันวาคม 2567 จัดตั้งหน่วยปฏิบัติการฝนหลวง 19 หน่วย ครอบคลุมพื้นที่ 77 จังหวัดทั่วประเทศ ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ ตาก นครสวรรค์ แพร่ พิจิตร พิษณุโลก เพชรบูรณ์ ขอนแก่น นครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์ อุดรธานี อุบลราชธานี กาญจนบุรี ระยอง ลพบุรี จันทบุรี สระแก้ว ชุมพร ประจวบคีรีขันธ์ นครศรีธรรมราช สงขลา และจังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อช่วยเหลือพื้นที่การเกษตรสร้างความชุ่มชื้นให้กับป่าไม้ เติมน้ำต้นทุนให้กับอ่างเก็บน้ำและเขื่อนต่างๆ ป้องกันการเกิดไฟป่าและบรรเทาปัญหาหมอกควันยับยั้งการเกิดพายุลูกเห็บ รวมทั้งสถานการณ์ PM 2.5

สรุปผลการปฏิบัติการฝนหลวง ประจำวันที่ 21 มกราคม 2568

หน่วยปฏิบัติการฝนหลวง ตั้งแต่วันที่ 2 ธันวาคม 2567

- หน่วยปฏิบัติการฝนหลวงและตัดแปรสภาพอากาศ 5 หน่วย ได้แก่ หน่วยฯ จังหวัดเชียงใหม่ แพร่ ระยอง กาญจนบุรี และหน่วยฯ อำเภอกำแพงแสน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

- หน่วยปฏิบัติการฝนหลวง ติดตาม เฝ้าระวังและช่วงชิงสภาพอากาศ 1 หน่วย คือ หน่วยฯ จังหวัดตาก

สรุปผลรวมปฏิบัติการตั้งแต่เริ่มตั้งหน่วยปฏิบัติการฝนหลวง (ตั้งแต่วันที่ 2 ธันวาคม 2567 – 20 มกราคม 2568)

การปฏิบัติการฝนหลวง ขึ้นปฏิบัติการ 50 วัน จำนวน 809 เที่ยวบิน (1,309:10 ชั่วโมงบิน) ปริมาณการใช้น้ำฝนหลวง 196,460 ตัน ปริมาณการใช้น้ำ 608,480 ลิตร ปฏิบัติการ จำนวน 6 หน่วย ได้แก่ หน่วยฯ อำเภอกำแพงแสน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เชียงใหม่ ตาก ระยอง กาญจนบุรี และหน่วยฯ จังหวัดแพร่ ปฏิบัติการช่วยเหลือพื้นที่ภาคกลาง กรุงเทพฯ และปริมณฑล (นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ สมุทรสาคร นครปฐม) ภาคเหนือ เชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน ลำปาง พิจิตร พิษณุโลก แพร่ น่าน สุโขทัย พิจิตร

7. สถานการณ์ศัตรูพืชระบาด (ข้อมูล ณ วันที่ 15 ม.ค. 68)

ชนิดพืช	ศัตรูพืช	สถานการณ์	การดำเนินงาน
ข้าว	1. โรคไหม้ข้าว	พื้นที่ระบาด 7 จังหวัด (เชียงใหม่ กาฬสินธุ์ นครราชสีมา สกลนคร อุบลราชธานี ชัยนาท และฉะเชิงเทรา) จำนวน 159 ไร่ การระบาดลดลง 210 ไร่	- ถ้าพบอาการของโรคไหม้ข้าวแนะนำให้ใช้ชีวภัณฑ์ ดังนี้ ฟันเชื้อบีเอส (บาซิลลัส ซับทีลีส) อัตราตามคำแนะนำในฉลาก ฟันเชื้อราไตรโคเดอร์มา อัตรา 1 กิโลกรัม/น้ำ 200 ลิตร
	2. หนอนห่อใบข้าว	พื้นที่ระบาด 8 จังหวัด (ระนอง กาฬสินธุ์ ชลบุรี สกลนคร นครศรีธรรมราช ยะลา มหาสารคาม และ นครราชสีมา) จำนวน 88 ไร่ การระบาดคงที่	- กำจัดวัชพืชตามคันนาหรือบริเวณใกล้เคียงเพื่อทำลายแหล่งอาศัยของหนอนกระทู้กล้า ถ้ามีความจำเป็นในการใช้ สารเคมีควรสวมหน้ากากได้แก่ มาลาโทออน อัตรา 20 มล. หรือเฟนิโตรโทออน อัตรา 30 มล. เลือกใช้สารชนิดใดชนิดหนึ่งผสมน้ำ 20 ลิตร ฟันเมื่อพบใบข้าวถูกทำลาย
	3. เพลี้ยกระโดดหลังขาว	พื้นที่ระบาด 5 จังหวัด (เชียงใหม่ ตาก กาญจนบุรี ราชบุรี และนครศรีธรรมราช) จำนวน 867 ไร่ การระบาดลดลง 432 ไร่	- หากสำรวจพบเพลี้ยกระโดดหลังขาวในนาข้าว ป้องกันโดย ฟันเชื้อราบีเวอร์เรีย อัตรา 250 กรัม/น้ำ 20 ลิตร ควบคุมระดับน้ำในนาข้าว แต่หากสถานการณ์รุนแรงและจำเป็นต้องใช้สารเคมีกำจัดแมลง ควรใช้ในอัตราตามฉลากแนะนำ
	4. เพลี้ยไฟ	พื้นที่ระบาด 1 จังหวัด (กาญจนบุรี) จำนวน 1 ไร่ การระบาดคงที่	- หมั่นสำรวจแปลงข้าวอย่างสม่ำเสมอ ใช้สารกำจัดแมลง เช่น มาลาโทออน 83% อีซี อัตรา 20 มิลลิลิตร/น้ำ 20 ลิตร เซฟวิน 85% ดับบลิวพี อัตรา 20 กรัม/น้ำ 20 ลิตร
	5. เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล	พื้นที่ระบาด 4 จังหวัด (กาฬสินธุ์ มหาสารคาม ฉะเชิงเทรา และพัทลุง) จำนวน 534 ไร่ การระบาดเพิ่มขึ้น 347 ไร่	- เมื่อพบเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล ให้ใช้สาร อีโทเฟนพอกซ์ คาร์โบซัลแฟน ไอโซไพโรคาร์บ ฟิโนบูคาร์บ โดยเลือกใช้ สารชนิดใดชนิดหนึ่งผสมน้ำ 20 ลิตร ฟัน ทุก 7 วัน
	6. โรคขอบใบแห้ง	พื้นที่ระบาด 4 จังหวัด (สกลนคร ชัยนาท ราชบุรี และนครราชสีมา) จำนวน 36 ไร่ การระบาดคงที่	- ใช้ชีวภัณฑ์ในการป้องกันการเกิดโรค เช่น เชื้อบีเอส (บาซิลลัส ซับทีลีส) หากพบอาการของโรครุนแรงให้ฟัน ทุก 7 วัน เมื่อเริ่มพบอาการของโรคบนใบข้าว แนะนำให้ใช้ สารป้องกันกำจัดโรคพืช ดังนี้ ไอโซไพโรโทโอเลน คอปเปอร์ ไฮโดรออกไซด์ สเตร์พโตมัยซินซัลเฟต+ออกซีเตทตราไซคลิน ไฮโดรคลอไรด์ ไตรเบซิคคอปเปอร์ซัลเฟต
	7. เพลี้ยจักจั่นสีเขียว	พื้นที่ระบาด 3 จังหวัด (กาฬสินธุ์ จันทบุรี และสกลนคร) จำนวน 21 ไร่ การระบาดคงที่	- แนะนำเกษตรกรใช้แสงไฟล่อแมลงและทำลายเมื่อมีการระบาดรุนแรง
	8. โรคใบสีส้ม	พื้นที่ระบาด 2 จังหวัด (สกลนคร และกาฬสินธุ์) จำนวน 5 ไร่ การระบาดคงที่	
	9. แมลงบัว	พื้นที่ระบาด 4 จังหวัด (อุทัยธานี พิจิตร ชัยนาท และพิษณุโลก) จำนวน 2,849 ไร่ การระบาดเพิ่มขึ้น 1,296 ไร่	

ชนิดพืช	ศัตรูพืช	สถานการณ์	การดำเนินงาน
	10. โรคใบขีดสีน้ำตาล	พื้นที่ระบาด 2 จังหวัด (สกลนคร มหาสารคาม และ นครราชสีมา) จำนวน 54 ไร่ การระบาดคงที่	- ใช้สารป้องกันกำจัดแมลงพาหะ ได้แก่ ใช้สารฆ่าแมลงในระยะที่แมลงเป็นตัวอ่อน เช่น ไดโนทีฟูเริน บูโพรเฟซิน อีโทเฟนพรอกซ์ โดยเลือกใช้สารชนิดใดชนิดหนึ่งผสมน้ำ 20 ลิตร พ่นตามอัตราที่ระบุในฉลาก - ใช้ปุ๋ยโปแตสเซียมคลอไรด์ (0-0-60) อัตรา 5-10 กิโลกรัม/ไร่ สามารถช่วยลดความรุนแรงของโรคได้ หากพบโรคระบาดของโรครุนแรงในระยะแตกกอ ให้ฉีดพ่นด้วยสารป้องกันกำจัดเชื้อรา เช่น คาร์เบนดาซิม
มะพร้าว	1. หนอนหัวดำ 2. ดั้วงวง 3. แมลงดำหนาม 4. ดั้วงแตร 5. ไรสีขามะพร้าว	พื้นที่ระบาด 29 จังหวัด (ประจวบคีรีขันธ์ ชลบุรี สุราษฎร์ธานี สมุทรสาคร เพชรบุรี สงขลา ชุมพร ตราด กรุงเทพมหานคร สมุทรสงคราม นครราชสีมา นครศรีธรรมราช ภูเก็ต ฉะเชิงเทรา ราชบุรี พังงา กระบี่ ปัตตานี จันทบุรี สมุทรปราการ สุรินทร์ สตูล ปราจันบุรี สระแก้ว ระยอง ชัยนาท มุกดาหาร นราธิวาส และร้อยเอ็ด) จำนวน 43,750 ไร่ การระบาดเพิ่มขึ้น 113 ไร่ พื้นที่ระบาด 13 จังหวัด (ชลบุรี ตราด ประจวบคีรีขันธ์ สมุทรสงคราม ฉะเชิงเทรา สุราษฎร์ธานี จันทบุรี กรุงเทพมหานคร นครศรีธรรมราช เพชรบุรี พังงา ระยอง และบุรีรัมย์) จำนวน 1,073 ไร่ การระบาดคงที่ พื้นที่ระบาด 24 จังหวัด (ประจวบคีรีขันธ์ ชลบุรี ชุมพร นครศรีธรรมราช สุราษฎร์ธานี เพชรบุรี ตราด สงขลา สตูล กระบี่ พังงา สมุทรสงคราม ตรัง จันทบุรี ภูเก็ต มุกดาหาร สมุทรสาคร ราชบุรี กรุงเทพมหานคร ระยอง ฉะเชิงเทรา สมุทรปราการ สระแก้ว และนครราชสีมา) จำนวน 12,692 ไร่ การระบาดเพิ่มขึ้น 84 ไร่ พื้นที่ระบาด 26 จังหวัด (ประจวบคีรีขันธ์ ชลบุรี ชุมพร ตราด สมุทรสาคร นครศรีธรรมราช สมุทรสงคราม สุราษฎร์ธานี เพชรบุรี สตูล ฉะเชิงเทรา กระบี่ จันทบุรี ภูเก็ต กรุงเทพมหานคร ระยอง สงขลา พังงา สมุทรปราการ นครปฐม ตรัง นครราชสีมา ปราจันบุรี ร้อยเอ็ด และปัตตานี) จำนวน 5,891 ไร่ การระบาดเพิ่มขึ้น 28 ไร่ พื้นที่ระบาด 11 จังหวัด (สมุทรสาคร ฉะเชิงเทรา เพชรบุรี จันทบุรี สมุทรปราการ นครปฐม สระแก้ว ชัยภูมิ กรุงเทพมหานคร ตราด และชัยนาท) จำนวน 480 ไร่ การระบาดเพิ่มขึ้น 11 ไร่	- ปลอ่ยแตนเบียนบราคอนกำจัดหนอนหัวดำ อัตราไร่ละ 200 ตัว โดยปลอ่ย 12 ครั้ง ห่างกัน 15 วัน ปลอ่ยแตนเบียนไข่ทริโครแกรมมา อัตราไร่ละ 10 แผ่น ๆ ละ 2,000 ตัว โดยปลอ่ย 12 ครั้ง ห่างกัน 15 วัน และใช้สารเคมีอิมามิกติน เบนโซเทท โดยพ่นให้ทั่วทรงพุ่ม จำนวน 2 ครั้ง ห่างกัน 15 วัน - ใช้กับดักฟีโรโมน ใช้ตาข่ายดักจับด้วงงวงและด้วงแตรในระยะตัวเต็มวัยมาทำลาย และทำกองล่อโดยใช้เชื้อราเมตาตาโรเซียม เพื่อกำจัดด้วงแตรในระยะดักแด้ - แนะนำตัดยอดมะพร้าวที่ถูกหนอนและแมลงดำหนามกัดกินไปเผาทำลาย ปลอ่ยแตนเบียนอะซีโคเดส 3-5 ครั้ง เพื่อควบคุมหนอนแมลงดำหนามมะพร้าว - ป้องกันกำจัดให้เน้นพ่นสารฆ่าไรในระยะมะพร้าวติดจั่นจนถึงระยะผลขนาดเล็กห่างกันประมาณ 1 สัปดาห์ ควรใช้สารเคมีตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตรสารผสมน้ำ 20 ลิตร พ่นทุก 7 วัน อย่างน้อย 4 ครั้ง - ตัดทางใบมะพร้าวที่ถูกหนอนกินใบมะพร้าวทำลาย และเก็บเศษซากพืชนำไปเผานอกแปลงทันที
ปาล์ม น้ำมัน	1. หนอนปลอกเล็ก 2. ดั้วงแตร 3. ดั้วงกุหลาบ	พื้นที่ระบาด 6 จังหวัด (สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช ชุมพร กระบี่ ชลบุรี และสตูล) จำนวน 518 ไร่ การระบาดลดลง 5 ไร่ พื้นที่ระบาด 12 จังหวัด (ชุมพร สุราษฎร์ธานี สตูล กระบี่ นครศรีธรรมราช ชลบุรี ตราด ฉะเชิงเทรา จันทบุรี ระยอง ตรัง และร้อยเอ็ด) จำนวน 1,160 ไร่ การระบาดลดลง 25 ไร่ พื้นที่ระบาด 10 จังหวัด (สุราษฎร์ธานี ชุมพร กระบี่ ชลบุรี สตูล ตราด สงขลา นครศรีธรรมราช นราธิวาส และจันทบุรี) จำนวน 873 ไร่ การระบาดลดลง 47 ไร่	- พ่นเชื้อบีที (Bacillus thuringiensis) พ่นให้ทั่วบริเวณใต้ใบและต้องพ่นในช่วงเช้าหรือเย็น เพื่อหลีกเลี่ยงแสงยูวีที่จะทำลายเชื้อบีที และพ่นติดต่อกัน - ใช้กับดักฟีโรโมน และใช้ตาข่ายดักจับด้วงแตรในระยะตัวเต็มวัยมาทำลาย และทำกองล่อโดยใช้เชื้อราเมตาตาโรเซียมเพื่อกำจัดในระยะดักแด้ และระยะตัวหนอน - หมั่นทำความสะอาดบริเวณคอปาล์มน้ำมัน และบริเวณโคนทางใบอย่างสม่ำเสมอ ใช้สารฆ่าแมลงประเภท Carbaryl เช่น เซฟวิน อัตรา 40 กรัม/น้ำ 20 ลิตร หรือคาร์โบซัลแฟน

ชนิดพืช	ศัตรูพืช	สถานการณ์	การดำเนินงาน
	4. โรคลำต้นเน่า 5. โรคทะลายเน่า 6. โรคใบจุด 7. โรคใบจุดสาหร่าย 8. หนอนหัวดำ	พื้นที่ระบาด 12 จังหวัด (จันทบุรี ชลบุรี ตราด ระยอง ประจวบคีรีขันธ์ กระบี่ ชุมพร ตรัง สงขลา นครศรีธรรมราช สตูล และสุราษฎร์ธานี) จำนวน 11,580 ไร่ การระบาดเพิ่มขึ้น 39 ไร่ พื้นที่ระบาด 4 จังหวัด (ตราด นราธิวาส นครศรีธรรมราช และระนอง) จำนวน 47 ไร่ การระบาดลดลง 3 ไร่ พื้นที่ระบาด 7 จังหวัด (ระยอง ชุมพร สงขลา ยะลา นครศรีธรรมราช นราธิวาส และสุราษฎร์ธานี) จำนวน 78 ไร่ การระบาดเพิ่มขึ้น 2 ไร่ พื้นที่ระบาด 5 จังหวัด (กระบี่ ตรัง สุราษฎร์ธานี ชุมพร และนครศรีธรรมราช) จำนวน 344 ไร่ การระบาดคงที่ พื้นที่ระบาด 4 จังหวัด (ชลบุรี สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช และจันทบุรี) จำนวน 761 ไร่ การระบาดคงที่	- ให้เกษตรกรใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มาทาบริเวณที่เกิดโรคลำต้นเน่าปาล์มน้ำมันเพื่อควบคุมการระบาด - ตัดแต่งทางใบปาล์มน้ำมัน ซ่อดอกที่ฟ่อ และทะลายที่พบเป็นโรค แยกต้นกล้าที่เป็นโรคใบจุดออกจากแปลงตัดแต่งใบที่เป็นโรคใบจุดนำออกไปเผาทำลายนอกแปลง - ตัดทางใบปาล์มน้ำมันที่เป็นโรคใบจุดสาหร่าย นำไปเผาทำลายนอกแปลง และหากพบการระบาดรุนแรง ให้ใช้สารเคมีคอปเปอร์ออกไซด์คลอไรด์ อัตรา 50 กรัม/น้ำ 20 ลิตร ฉีดพ่นที่แผ่นใบ - ตัดทางใบที่ถูกทำลายแล้วนำไปเผาทันที เก็บเศษซากพืช นำออกไปทำลายทิ้งนอกแปลง เพื่อไม่ให้เป็นแหล่งแพร่พันธุ์ ปล่อยแตนเบียนบราคอน (Bracon hebetor) เพื่อควบคุมระยะหนอนของหนอนหัวดำ
ยางพารา	1. โรครากขาว 2. โรคใบร่วงยางพารา 3. โรคหน้ำยางแห้ง 4. โรคใบร่วงชนิดใหม่ของยางพารา	พื้นที่ระบาด 7 จังหวัด (ตราด กระบี่ ชุมพร ตรัง นครศรีธรรมราช ปัตตานี และสุราษฎร์ธานี) จำนวน 1,494 ไร่ การระบาดคงที่ พื้นที่ระบาด 10 จังหวัด (ตราด หนองคาย กระบี่ ชุมพร ปัตตานี พังงา นครศรีธรรมราช ภูเก็ต สตูล และสุราษฎร์ธานี) จำนวน 3,152 ไร่ การระบาดลดลง 7 ไร่ พื้นที่ระบาด 8 จังหวัด (ร้อยเอ็ด สกลนคร ชลบุรี ชุมพร ตรัง นครศรีธรรมราช สตูล และสุราษฎร์ธานี) จำนวน 4,700 ไร่ การระบาดลดลง 2 ไร่ พื้นที่ระบาด 22 จังหวัด (ยะลา นราธิวาส สงขลา ปัตตานี ตรัง นครศรีธรรมราช พัทลุง น่าน สุโขทัย สุราษฎร์ธานี สตูล อุตรธานี พังงา หนองคาย บึงกาฬ เชียงราย กระบี่ พะเยา ระนอง เลย ภูเก็ต และระยอง) จำนวน 9,087 ไร่ การระบาดเพิ่มขึ้น 696,011 ไร่	- คำนแนะนำวิธีการป้องกันกำจัดโรครากขาว โดยการขุดคูล้อมบริเวณต้นที่เป็นโรคนานาดูกว้าง 30 ซม. ลึก 60 ซม. ไปทางหัวและท้ายในแถวเดียวกันข้างละ 2 ต้น - ส่งเสริมให้เกษตรกรใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มา - หากพบการระบาดของโรคใบร่วงชนิดใหม่ของยางพารา รุนแรง ใช้สารเคมีป้องกันกำจัดเชื้อรา - รมรังค์ให้เกษตรกรหยุดกรีดยางในขณะที่ยางพาราอยู่ในช่วงผลัดใบ - เมื่อสังเกตพบความผิดปกติในการให้น้ำยางของต้นยาง ควรหยุดกรีด 3-6 เดือน แล้วบำรุงใส่ปุ๋ยต้นยาง หรือ จนกระทั่งน้ำยางไหลเป็นปกติเมื่อทำการทดสอบ
กาแฟ	1. โรคราสนิม 2. หนอนกาแฟสีแดง 3. มอดเจาะเมล็ดกาแฟ	พื้นที่ระบาด 2 จังหวัด (เชียงใหม่ และกระบี่) จำนวน 8 ไร่ การระบาดคงที่ พื้นที่ระบาด 1 จังหวัด (เชียงใหม่) จำนวน 15 ไร่ การระบาดคงที่ พื้นที่ระบาด 2 จังหวัด (น่าน และชุมพร) จำนวน 24 ไร่ การระบาดเพิ่มขึ้น 6 ไร่	- แนะนำเกษตรกรให้ดูแลสวนกาแฟให้สะอาดอย่างสม่ำเสมอ เก็บเศษซากพืชออกไปทำลายทิ้งนอกแปลง - เมื่อสำรวจพบมอดเจาะผลกาแฟให้วางกับดักสารล่อ (เมทิลแอลกอฮอล์ : เอทิลแอลกอฮอล์ อัตรา 1 : 1) อัตรา 5-10 กับดัก/ไร่ และเติมสารล่อทุก ๆ 2 สัปดาห์ และใช้เชื้อราบิวเวอเรีย DOA B18 (Beauveria bassiana DOA B18) อัตรา 1 - 2 ถุง/น้ำ 10 ลิตร ผสมสารจับใบฉีดพ่นอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง ในช่วงติดผลจนถึงเก็บเกี่ยวผลผลิต
มันสำปะหลัง	1. เพลี้ยแป้ง มันสำปะหลัง 2. ไรแดงมันสำปะหลัง	พื้นที่ระบาด 8 จังหวัด (แพร่ ศรีสะเกษ สกลนคร สระบุรี อุบลราชธานี จันทบุรี ชลบุรี จันทบุรี และสระแก้ว) จำนวน 307 ไร่ การระบาดเพิ่มขึ้น 42 ไร่ พื้นที่ระบาด 12 จังหวัด (ขอนแก่น นครราชสีมา กาฬสินธุ์ อุทัยธานี ชลบุรี อุตรดิตถ์ ตาก สุรินทร์ สกลนคร ระยอง บุรีรัมย์ และหนองบัวลำภู) จำนวน 428 ไร่ การระบาดเพิ่มขึ้น 105 ไร่	- ให้ไถและพรวนดิน และใช้ท่อนพันธุ์ที่สะอาด ทำลายต้นมันสำปะหลังที่แสดงอาการของโรคใบด่าง - ให้หลีกเลี่ยงการปลูกมันสำปะหลังในช่วงฤดูแล้ง หรือ ฝนทิ้งช่วงเป็นระยะเวลานาน - ใช้วิธีธรรมชาติ เช่น การไถตากดิน ช่วยกำจัดตัวหนอนและดักแด้ในดิน การเก็บเศษซากพืชอาหาร เพื่อลดแหล่งอาหาร สามารถช่วยลดประชากรและการขยายพันธุ์ได้ ถ้าในระยะ

ชนิดพืช	ศัตรูพืช	สถานการณ์	การดำเนินงาน
	3. โรคโคนเน่าหัวเน่า 4. โรคพุ่มแจ้ 5. โรคใบไหม้ 6. โรคใบด่าง มันสำปะหลัง	พื้นที่ระบาด 4 จังหวัด (ชลบุรี ลำพูน นครราชสีมา และสกลนคร) จำนวน 25 ไร่ การระบาดคงที่ พื้นที่ระบาด 2 จังหวัด (จันทบุรี และชลบุรี) จำนวน 316 ไร่ การระบาดคงที่ พื้นที่ระบาด 1 จังหวัด (ศรีสะเกษ) จำนวน 131 ไร่ <u>พื้นที่ระบาดคงที่</u> พื้นที่ระบาด 41 จังหวัด (นครราชสีมา กาญจนบุรี อุบลราชธานี ลพบุรี กาฬสินธุ์ ขอนแก่น อุทัยธานี ปราจีนบุรี ชลบุรี กำแพงเพชร นครสวรรค์ ฉะเชิงเทรา ชัยภูมิ สระแก้ว ระยอง ยโสธร มหาสารคาม บุรีรัมย์ ชัยนาท สระบุรี มุกดาหาร สุรินทร์ อำนาจเจริญ ศรีสะเกษ อุดรธานี เพชรบูรณ์ ราชบุรี สุพรรณบุรี ร้อยเอ็ด อุดรดิตต์ เพชรบุรี พิจิตร สุโขทัย หนองบัวลำภู ตาก พิษณุโลก สกลนคร เลย นครพนม จันทบุรี และหนองคาย) จำนวน 1,229,950 ไร่ การระบาดลดลง 16,870 ไร่	หนอนขนาดเล็กและพบการระบาดน้อย พบด้วยสารชีวภัณฑ์ ดังนี้ เชื้อแบคทีเรีย บาซิลลัส ทูริงเยนซิส อัตรา 80 กรัม หรือ มล./น้ำ 20 ลิตร เชื้อไวรัส วคส์โอโพลีโตรีไวรัส หรือ เอ็นพีวี หนอนกระตุ้มหอม อัตรา 20-30 มล./น้ำ 20 ลิตร โดยพ่นทุก 7 วัน - ไม่ใช่ก่อนพ่นปุ๋ยจากแหล่งที่พบการระบาดของโรค ทำลาย ตันมันสำปะหลังที่แสดงอาการ - ขุดหรือถอนต้นที่เป็นโรคไปทำลายนอกแปลง หลีกเลี้ยง การขนย้ายท่อนพันธุ์จากแหล่งที่มีโรคไปสู่แหล่งที่ยังไม่เคย มีการระบาดและกำจัดวัชพืชที่แหล่งพักเชื้อ - ควรยกแปลงปลูกเพื่อไม่ให้น้ำท่วมขัง ก่อนปลูกควรแช่ ท่อนพันธุ์ด้วยเมทาแลกซิล หรือฟอสฟิอิล-อะลูมิเนียม - โรคใบไหม้ แนะนำใช้พันธุ์ต้านทาน หรือพันธุ์ที่ทนทานต่อโรค ปานกลาง ในพื้นที่ที่มีโรคระบาดรุนแรงให้ปลูกพืชหมุนเวียน อายุสั้น เพื่อลดประชากรเชื้อโรคในดิน การใช้สารเคมีเป็นทางเลือก สุดท้าย ควรใช้สารเคมีที่มีองค์ประกอบเป็นพวกทองแดง
ข้าวโพด เลี้ยงสัตว์	1. หนอนกระตุ้มข้าวโพด ลายจุด (fall amywom)	พื้นที่ระบาด 6 จังหวัด (เชียงใหม่ จันทบุรี สระแก้ว ชลบุรี สตูล และมหาสารคาม) จำนวน 24 ไร่ การระบาดเพิ่มขึ้น 1 ไร่	- ควบคุมการระบาดของหนอนกระตุ้มข้าวโพดลายจุด (FAW) แนะนำเกษตรกรหมั่นสำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ เก็บกลุ่มไข่ หรือตัวหนอนทำลายทิ้งนอกแปลง
สับปะรด	1. โรคเหี่ยว	พื้นที่ระบาด 2 จังหวัด (ตราด และประจวบคีรีขันธ์) จำนวน 325 ไร่ การระบาดคงที่	- ทำความสะอาดแปลง การเตรียมดิน ควรตัดต้นและปักตอเก่า สับปะรดทิ้งไว้ 2-3 เดือน พร้อมทั้งเก็บซากต้นสับปะรดทำลาย
อ้อย	1. หนอนกออ้อย 2. โรคใบขาว	พื้นที่ระบาด 3 จังหวัด (นครราชสีมา อุดรธานี และ ขอนแก่น) จำนวน 119 ไร่ การระบาดคงที่ พื้นที่ระบาด 3 จังหวัด (ขอนแก่น นครราชสีมา และ มหาสารคาม) จำนวน 236 ไร่ การระบาดคงที่	- หนอนกออ้อย ควรให้น้ำเพื่อให้อ้อยแตกหน่อชัดเจน ปล่อยให้ต้นอ้อยโตเต็มที่ก่อนตัด - ใช้ส่วนขยายพันธุ์ที่ปราศจากโรค เช่น ต้นจากการเพาะเลี้ยง เนื้อเยื่อ หรือท่อนพันธุ์จากแหล่งปลูกที่ไม่มีการเกิดโรคใบขาว หมั่นตรวจกำจัดวัชพืชในแปลงและรอบแปลงปลูก
ทุเรียน	1. เพลี้ยไฟ 2. เพลี้ยไก่แจ้ 3. เพลี้ยแป้ง 4. หนอนเจาะผล 5. ไรแดง	พื้นที่ระบาด 6 จังหวัด (จันทบุรี ตราด ชุมพร นครศรีธรรมราช ระนอง และสุราษฎร์ธานี) จำนวน 705 ไร่ การระบาดเพิ่มขึ้น 36 ไร่ พื้นที่ระบาด 12 จังหวัด (ตราด นครศรีธรรมราช ยะลา จันทบุรี สุราษฎร์ธานี ชุมพร สงขลา กระบี่ ระนอง ระยอง สตูล และพังงา) จำนวน 450 ไร่ การระบาดลดลง 7 ไร่ พื้นที่ระบาด 6 จังหวัด (ชุมพร ตราด จันทบุรี ระยอง นครศรีธรรมราช และกระบี่) จำนวน 122 ไร่ การระบาดลดลง 62 ไร่ พื้นที่ระบาด 2 จังหวัด (นครศรีธรรมราช และชุมพร) จำนวน 20 ไร่ การระบาดคงที่ พื้นที่ระบาด 8 จังหวัด (ราษฎร์ธานี ระยอง จันทบุรี นครศรีธรรมราช ตราด ชุมพร ระนอง และยะลา) จำนวน 1,108 ไร่ การระบาดเพิ่มขึ้น 33 ไร่	- เมื่อพบเพลี้ยไฟระบาดรุนแรงให้ใช้สารกำจัดแมลง ได้แก่ อิมิดาโคลพริด พิโปรนิล หรือคาร์โบซัลแฟน เลือกใช้สาร ผสมน้ำ 20 ลิตร - เมื่อพบเพลี้ยไก่แจ้ระบาดรุนแรงให้ใช้สารกำจัดแมลง ได้แก่ ไทอามีทอกแซม/แลมบ์ดา-ไซฮาโลทริน ไทอามีทอกแซม อิมิดาโคลพริด หรือไดโนทีฟูแรน โดยเลือกใช้สารผสมน้ำ 20 ลิตร พ่นทุก 7-10 วัน ในช่วงระยะแตกใบอ่อน - เมื่อพบระบาดเพลี้ยแป้งเพียงเล็กน้อยให้ตัดหรือเด็ด ส่วนที่ถูกทำลายทิ้งนอกแปลง สารฆ่าแมลงที่ได้ผลในการ ควบคุมเพลี้ยแป้ง คือ คาร์บาริล อัตรา 50 กรัม/น้ำ 20 ลิตร โดยพ่นสารเฉพาะต้นที่พบเพลี้ยแป้งทำลาย - เมื่อพบไรแดงทุเรียนหรือไรแดงแอฟริกันระบาดรุนแรง ให้ใช้สารกำจัดแมลง ได้แก่ โพรพาร์โกด์ อัตรา 30 กรัม อะมิทราซ อัตรา 30 มล. หรือเฮกซีไทอะซอกซ์อัตรา 40 มล. - โรครากเน่าโคนเน่า แนะนำให้ใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มา

ชนิดพืช	ศัตรูพืช	สถานการณ์	การดำเนินงาน
	6. โรครากเน่าโคนเน่า	พื้นที่ระบาด 15 จังหวัด (จันทบุรี ชุมพร ตราด สงขลา สุราษฎร์ธานี ยะลา ระยอง ปัตตานี นครศรีธรรมราช นราธิวาส ตรัง ประจวบคีรีขันธ์ กระบี่ ภูเก็ต และระนอง) จำนวน 4,204 ไร่ การระบาดลดลง 245 ไร่	- เมื่อพบการระบาดโรคใบติดหรือใบไหม้มากควรพ่นสารป้องกันกำจัดโรคพืช เช่น เฮกซะโคนาโซล อัตรา 20 กรัม คอปเปอร์ออกซีคลอไรด์ อัตรา 30-50 กรัม เป็นต้น เลือกใช้สารชนิดใดชนิดหนึ่งพ่นทุก 7-10 วัน โดยพ่นที่ใบ
	7. โรคใบติดหรือใบไหม้	พื้นที่ระบาด 9 จังหวัด (สงขลา ยะลา จันทบุรี ตราด ตรัง ชุมพร นครศรีธรรมราช นราธิวาส และสุราษฎร์ธานี) จำนวน 1,212 ไร่ การระบาดลดลง 39 ไร่	- เมื่อเริ่มพบอาการของโรคใบจุดสาหร่ายให้ตัดใบหรือส่วนที่เป็นโรคนำไปทำลาย หากโรครยังคงระบาดพ่นด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช
	8. โรคใบจุดสาหร่าย	พื้นที่ระบาด 7 จังหวัด (จันทบุรี ชุมพร สุราษฎร์ธานี ยะลา นครศรีธรรมราช ตราด และสงขลา) จำนวน 960 ไร่ การระบาดเพิ่มขึ้น 23 ไร่	- หากพบเพลี้ยหอยเกิดขึ้นในปริมาณน้อยบนใบใช้น้ำผสมไวต์ออยล์ อัตรา 20 มล./น้ำ 20 ลิตร พ่นให้ทั่วเมื่อระบาดรุนแรงให้ใช้สารกำจัดแมลงพ่นเฉพาะต้นที่พบ
	9. เพลี้ยหอยเกล็ด	พื้นที่ระบาด 7 จังหวัด (ตราด จันทบุรี ชุมพร สงขลา นครศรีธรรมราช กระบี่ และยะลา) จำนวน 197 ไร่ การระบาดเพิ่มขึ้น 7 ไร่	- เมื่อพบการเข้าทำลายของเพลี้ยจักจั่นฝอยระบาดรุนแรงให้ใช้สารกำจัดแมลง เช่น คาร์โบซัลแฟน อัตรา 50 มล. หรือไซเพอร์เมทริน/ไพโซโลน อัตรา 40 มล. เป็นต้น โดยเลือกใช้สารชนิดใดชนิดหนึ่งผสมน้ำ 20 ลิตร พ่นทุก 7-10 วัน
	10. เพลี้ยจักจั่นฝอย	พื้นที่ระบาด 8 จังหวัด (ชุมพร จันทบุรี สุราษฎร์ธานี ตราด ระยอง กระบี่ ระนอง และนครศรีธรรมราช) จำนวน 750 ไร่ การระบาดเพิ่มขึ้น 3 ไร่	- เมื่อพบคราบราสีดํา พ่นด้วยน้ำเปล่าล้างคราบราสีดํา และสารเหนียวที่แมลงปากดูดขับถ่ายไว้ เพื่อลดปริมาณเชื้อสาเหตุโรค และกำจัดวัชพืชในแปลง
	11. โรคคราดำ	พื้นที่ระบาด 4 จังหวัด (จันทบุรี นครศรีธรรมราช สุราษฎร์ธานี และชุมพร) จำนวน 64 ไร่ การระบาดเพิ่มขึ้น 1 ไร่	- ในฤดูฝนหมั่นสำรวจแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ หากพบอาการของโรคคราดำที่กิ่งให้ตัดและนำไปทำลายนอกแปลง และใช้สารป้องกันกำจัดโรคพืช คอปเปอร์ออกซีคลอไรด์
	12. โรคคราสีชมพู	พื้นที่ระบาด 6 จังหวัด (จันทบุรี ชุมพร ตราด นครศรีธรรมราช สุราษฎร์ธานี และกระบี่) จำนวน 196 ไร่ การระบาดเพิ่มขึ้น 40 ไร่	ผสมน้ำขึ้นๆ ทาบริเวณแผลที่ตัด
	13. หนอนเจาะเมล็ด	พื้นที่ระบาด 1 จังหวัด (สตูล) จำนวน 0.15 ไร่ การระบาดคงที่	- ห่อผลเพื่อป้องกันหนอนเจาะด้วยถุงพลาสติกสีขาวขุ่นเจาะรูที่บริเวณขบล่างเพื่อให้หยดน้ำระบายออก และกำจัดด้วยวิธีผสมผสาน โดยการพ่นสารฆ่าแมลง แลมบ์ดา-ไซฮาโลทริน
เงาะ	1. เพลี้ยแป้ง	พื้นที่ระบาด 2 จังหวัด (เชียงใหม่ และนครศรีธรรมราช) จำนวน 24 ไร่ การระบาดคงที่	- ตัดแต่งกิ่งเงาะ จากนั้นให้ใช้เศษผ้าชุบน้ำมันเครื่อง ผูกอบโคนต้น เพื่อป้องกันมดและเพลี้ยแป้ง
	2. โรคใบจุดสาหร่าย	พื้นที่ระบาด 4 จังหวัด (เชียงราย จันทบุรี นราธิวาส และนครศรีธรรมราช) จำนวน 233 ไร่ การระบาดเพิ่มขึ้น 7 ไร่	- ตัดส่วนที่พบโรคใบจุดสาหร่ายเก็บไปเผาทำลาย และตัดแต่งทรงพุ่มให้โปร่ง แนะนำให้ใช้สารเคมีคอปเปอร์ออกซีคลอไรด์
	3. หนอนคืบกินใบ	พื้นที่ระบาด 1 จังหวัด (จันทบุรี) จำนวน 126 ไร่ การระบาดลดลง 25 ไร่	- หมั่นสำรวจและสังเกตถ้าพบหนอนคืบกินใบ ให้เกษตรกรพ่นด้วยสารฆ่าแมลง คาร์บาริล อัตรา 60 กรัม/น้ำ 20 ลิตร
	4. โรคคราแป้ง	พื้นที่ระบาด 3 จังหวัด (เชียงใหม่ นครศรีธรรมราช และจันทบุรี) จำนวน 22 ไร่ การระบาดคงที่	- โรคคราแป้ง ให้เก็บผลที่เป็นโรค ใบแห้ง กิ่งแห้งที่ร่วงหล่นนำไปเผาทำลายนอกแปลง ในแตกช่วงใบอ่อนและเริ่มติดผล
มังคุด	1. เพลี้ยไฟ	พื้นที่ระบาด 5 จังหวัด (ตราด จันทบุรี ชุมพร ระยอง และนครศรีธรรมราช) จำนวน 256 ไร่ การระบาดลดลง 1 ไร่	- การป้องกันกำจัดเพลี้ยไฟในมังคุดในช่วงฤดูแล้งขณะที่มังคุดอยู่ในระยะออกดอก ติดผลอ่อน การพ่นสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชควรพ่น 3 ครั้ง
	2. หนอนกินใบ	พื้นที่ระบาด 5 จังหวัด (จันทบุรี นครศรีธรรมราช ระยอง ชุมพร และระนอง) จำนวน 379 ไร่ การระบาดลดลง 23 ไร่	- เมื่อพบใบอ่อนมังคุด ถูกทำลายเกิน 20% ให้พ่นด้วยสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช คาร์บาริล อัตรา 60 กรัม/น้ำ 20 ลิตร พ่น 2 ครั้ง ห่างกัน 5 วัน
	3. หนอนซอนใบ	พื้นที่ระบาด 3 จังหวัด (จันทบุรี ระยอง และชุมพร) จำนวน 309 ไร่ การระบาดลดลง 20 ไร่	- เมื่อพบหนอนกัดกินใบอ่อนเข้าทำลายของยอด ให้พ่นด้วยสารฆ่าแมลงคาร์บาริล อัตรา 60 กรัม/น้ำ 20 ลิตร เมื่อพบการ

ชนิดพืช	ศัตรูพืช	สถานการณ์	การดำเนินงาน
	4. โรคนิวโมโตซิส 5. โรคนิวโมโตซิส 6. โรคนิวโมโตซิส	พื้นที่ระบาด 3 จังหวัด (จันทบุรี ระยอง และชุมพร) จำนวน 189 ไร่ การระบาดเพิ่มขึ้น 4 ไร่ พื้นที่ระบาด 1 จังหวัด (ชุมพร) จำนวน 40 ไร่ การระบาดคงที่ พื้นที่ระบาด 4 จังหวัด (จันทบุรี ชุมพร ตรัง และ นราธิวาส) จำนวน 475 ไร่ การระบาดเพิ่มขึ้น 12 ไร่	ระบาดในระยะแตกใบอ่อน ให้พ่น 2 ครั้ง ห่างกัน 10 วัน - พ่นสารเคมีป้องกันกำจัดโรคนิวโมโตซิส ในช่วงที่มั่งคุดแตกใบอ่อน เช่น คอปเปอร์ออกซีคลอไรด์ 30-80 กรัม - พ่นสารเคมีป้องกันกำจัดโรคนิวโมโตซิส เช่น คาร์เบนดาซิม อัตรา 10-20 กรัม หรือไอโพรไดโอน 20-30 กรัม โดยเลือกใช้สาร ชนิดใดชนิดหนึ่งผสมน้ำ 20 ลิตร - เมื่อพบการระบาดของโรคนิวโมโตซิสพ่นด้วยสารป้องกัน กำจัดโรคนิวโมโตซิส เช่น คอปเปอร์ออกซีคลอไรด์
ลำไย	1. เพลี้ยแป้ง 2. โรคราดำ 3. โรคมดไม้กวาด 4. หนอนคืบกินใบ	พื้นที่ระบาด 4 จังหวัด (เชียงใหม่ จันทบุรี สระแก้ว และสมุทรสาคร) จำนวน 96 ไร่ การระบาดเพิ่มขึ้น 8 ไร่ พื้นที่ระบาด 4 จังหวัด (เชียงใหม่ พะเยา สระแก้ว และจันทบุรี) จำนวน 239 ไร่ การระบาดเพิ่มขึ้น 8 ไร่ พื้นที่ระบาด 2 จังหวัด (จันทบุรี และสระแก้ว) จำนวน 120 ไร่ การระบาดเพิ่มขึ้น 1 ไร่ พื้นที่ระบาด 1 จังหวัด (จันทบุรี) จำนวน 20 ไร่ การระบาดคงที่	- หากพบว่า เพลี้ยแป้งเริ่มระบาดในสวนลำไย ควรพ่นด้วย สารเคมีป้องกันกำจัด ได้แก่ มาลาไทออน อัตรา 30 มล./น้ำ 20 ลิตร หรือไพริทรอยด์ พ่นให้ทั่ว 2-3 ครั้ง ห่างกัน 10 วัน - พ่นสารเคมี เช่น คาร์บาริล 85% WP อัตรา 40 กรัม/น้ำ 20 ลิตร อาจพ่นควบคู่กับสารป้องกันกำจัดเชื้อรา ได้แก่ คอปเปอร์ออกซี คลอไรด์ อัตรา 40-50 กรัม หรือเมตาโซฟลูทริน อัตรา 40-50 กรัม - หมั่นสำรวจแปลงปลูกพืช หากพบกิ่งที่เป็นโรคมดไม้กวาด ให้ตัดกิ่งที่เป็นโรคนำมาเผาทำลายนอกแปลง - เขย่ากิ่งให้หนอนร่วงหล่นแล้วเก็บรวบรวมไปทำลายหรือ นำไปเป็นอาหารสัตว์เลี้ยง และเก็บรวบรวมดักแต่ไปทำลาย หากระบาดมาก ควรพ่นด้วยสารเคมีป้องกันกำจัด เช่น คาร์บาริล อัตรา 45-60 กรัม หรือแลมบ์ดาไซฮาโลทริน อัตรา 12 มล. เลือกใช้ชนิดใดชนิดหนึ่งผสมน้ำ 20 ลิตร

8. สถานการณ์โรคระบาดสัตว์

โรคพิษสุนัขบ้า สถานการณ์โรคพิษสุนัขบ้า ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม 2567 - 20 มกราคม 2568

ปัจจุบันมีพื้นที่ควบคุมที่พบการเกิดโรค ทั้งหมด 5 จังหวัด 5 จุด ได้แก่ กรุงเทพมหานคร ปราชินบุรี ฉะเชิงเทรา บุรีรัมย์ และจังหวัดสงขลา ซึ่งขณะนี้ กรมปศุสัตว์ยังได้เร่งรัดควบคุมโรคทุกจุดเกิดโรค โดยฉีดวัคซีนรอบจุดเกิดโรค (ring vaccination) ร่วมในการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคได้

พื้นที่เฝ้าระวังการเกิดโรค 106 จุด ประกอบด้วย จังหวัดอุบลราชธานี สงขลา ชลบุรี บุรีรัมย์ กรุงเทพมหานคร สุรินทร์ ระยอง ปราชินบุรี ศรีสะเกษ กาฬสินธุ์ อ่างนาจเจริญ ฉะเชิงเทรา เลย สมุทรปราการสระแก้ว นครนายก พัทลุง มหาสารคาม จันทบุรี ตาก นครราชสีมา นครศรีธรรมราช มุกดาหาร เชียงราย นครพนม สมุทรสงคราม อุตรดิตถ์ ชัยภูมิ พิจิตร ยโสธร และจังหวัดสุพรรณบุรี และพบจุดเกิดโรคพิษสุนัขบ้าในพื้นที่ 3 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดอ่างนาจเจริญ บุรีรัมย์ และจังหวัดสระแก้ว